

GLASILO

Izdaja DO Avtotehna n. sol. o. Ljubljana, Titova 36. Ureja uredniški odbor, odgovorni urednik Živan Mirčič in glavni urednik Savo Žigon. Naslov uredništva Titova 36, telefon 317-044, int. 68. Tisk Tiskarna Ljubljana, v nakladi 900 izvodov. Časopis prejemajo člani kolektiva, štipendisti in upokojenci brezplačno. Časopis izhaja enkrat mesečno. — Oproščeno prometnega davka po sklepu 421-1/72.

avtotehna

LETO V

Redna izdaja

Št. 7 — julij 1979

Močna zveza komunistov

S strani uredništva smo v našem časopisu neštetokrat priporočali družbenopolitičnim organizacijam v delovni organizaciji, da koristijo časopis za svoje potrebe. Odziv je bil do sedaj slab. Zato ni čudno, če se marsikdo vpraša, kdo med nami je prvi, ki bi moral resno razmišljati o tem, pa seveda še o marsičem drugem. Neizpodbitno dejstvo je, da so to organizacije zveze komunistov v delovni organizaciji.

Komunisti in njihove organizacije se morajo vključevati v združeno delo in družbenopolitična dogajanja na vseh nivojih v delovni organizaciji, se tam vsestransko bojevati s slabostmi in pojavi, ki niso v skladu z začrtanimi cilji in nalogami. Da bi bile naloge izpolnjene, mora postati vsaka organizacija zveze komunistov še močnejša, še bolj organizirana, še bolj tvoriva in učinkovita. Le take se bodo lahko uspešno spoprijele z vsemi nalogami in presegle ukvarjanje s samo seboj, česar je bilo doslej, povejmo resnici na ljubo, precej. V tem ukvarjanju s samo seboj pa ne polagamo veliko

pozornosti ideološkemu dvigu posameznih članov. Zato zadolžitve članov, v kolikor sploh obstojajo, padajo vedno na ene in liste, ostali pa so v glavnem za število brez vsakršnih iniciativ. Dogaja se mogoče zaradi nepoznavanja dolgoročnega načrta razvoja DO, da mnogi člani ZK zagovarjajo ozke interese svojega delokroga (včasih navidezno upravičeno), ker ne znamo spraviti z dnevnega reda problemov kot so n. pr.: neurejeni dohodkovni odnosi, nespoštovanje dogovorov med TOZD, nepoznavanje politike planiranja, vzroki fluktuacije, prestiža, moralne in delovne discipline.

Taki pa zelo težko posegamo v boj za večjo produktivnost, za pravilno delitev po delu, za stabilizacijo, za obvladanje pogojev in rezultatov dela, za likvidacijo ostan- kov samovolje, izsiljevanja, nedoslednosti, nepravilnega odnosa do dela, indolence in drugimi negativnimi pojavi, ki

jih srečujemo in niso ravno nepomembni. Organizacije zveze komunistov bi morale bolj posegati v delegatski sistem, bolj bogatiti aktivnost sindikalnih organizacij in mladine in se spoprijemati z vsemi idejnimi odkloni. Dalje take organizacije pravočasno in skupaj z delovnimi ljudmi v delovni organizaciji lahko zagotovijo ugodnejše reševa-

nje stanovanjskih problemov, planskih nalog in ne nazadnje bolj kritično kot do sedaj obravnavajo neaktivnost svojih članov.

Na podlagi tega lahko rečemo, da organizacije zveze komunistov niso na vsakem mestu in na vseh ravneh v delovni organizaciji tako organizirane, da bi imele vse to pred očmi. Še vedno se otepajo s starimi pomanjkljivostmi, še vedno niso postale mesto, kjer se komunisti dogovarjajo in nato odhajajo na

delo z razčiščenimi pojmi in enotnimi pogledi. Namesto tega še vedno životarijo, se redko sestajajo in se zato dogaja, da je točk dnevnega reda veliko. Zaradi tega je problematika površno obdelana, sestanki se vlečejo, prisotnost pa je vedno manjša in se pri zadnjih točkah že postavlja vprašanje sklepčnosti. Takemu stanju botrujejo verjetno nekatera dejstva kot n. pr., da sestanki niso dobro pripravljene, včasih celo brez sekretarjata. Dalje, da problematiko v DO postavljamo na dnevni red takrat, ko mora biti sestanek zaradi obvez od zunaj, niso časovno dobro tempirani, ni izdelanih konceptov za sklepe in morda še kaj.

Ali nista Glasilo in interne INFORMACIJE tista medija, ki bi lahko opravila velik del takega poslanstva v predpripravih na akcije, za odločanje, za enotno nastopanje, za razumevanje stanja, v dobro nas vseh.

Ur.

Čestitamo vam za praznik

Dan borca	4. julij
Dan ustanka Srbije	7. julij
Dan vstaje Slovenije	22. julij
Dan ustanka Hrvatske i BiH	27. julij

uredništvo

DANES

PREBERITE:

Prilagajanje organizacije in usklajevanje samoupravnih splošnih aktov OZD z ZZD.

Še, še en krajcarček...

Iz skupščine SRS

Seminar LO in DSZ

O Šimijadi

Naši v mimohodu na otvoritvi. Marija Virant nosi tablo, zastavo pa Marjan Kokalj

SPREMLJANJE DOSEŽENIH REZULTATOV

V predpisanem roku

Informacija o prilagajanju organizacije in usklajevanju samoupravnih splošnih aktov OZD z zakonom o združenem delu

V decembru se je iztekel dveletni rok, do katerega so morale po določbi 660. člena ZD temeljne in druge organizacije združenega dela, prilagoditi svojo organizacijo in uskladiti samoupravne sporazume o združevanju, druge samoupravne sporazume, statute in druge samoupravne splošne akte z določili zakona.

Dve leti po uveljavitvi ZZD je med prvenstvenimi naloga mi komisije Skupščine SR Slovenije za spremljanje izvajanja ZZD ugotavljanje kako ZZD in druge samoupravne organizacije in skupnosti uresničujejo izvajanje zakona ter prek svoje samoupravne regulative spreminjajo vsebinske odnose na področju pravice dela z družbenimi sredstvi, ustvarjanja in delitve dohodka, upravljanja s sredstvi družbene reprodukcije ter uresničevanja samoupravnih pravic delavcev, izhajajoč iz pravice vsakega delavca, da odloča o pogojih in rezultatih svojega dela v vseh odnosih družbene reprodukcije.

V času sprejetja ZZD do danes, so bili že sprejeti številni zvezni in republiški zakoni, ki so bili OZD in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim pri preobrazbi njihove samoupravne regulative v veliko pomoč, saj so bile v njih že konkretno opredeljene nekatere pomembne rešitve iz ZZD. Med temi zakoni naj omenimo zlasti zvezni zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka ter republiške zakone: zakon o delovnih razmerjih, zakon o organu samoupravne delavske kontrole, zakon o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v OZD, zakon o referendumu in o drugih oblikah osebnega izjavljanja ter zakon o združevanju OZD v splošna združenja in gospodarske zbornice.

Uveljavljanju novih družbenoekonomskih odnosov v temeljnih in drugih OZD je bila v tem obdobju posvečena velika pozornost. V večini velikih organizacij združenega dela je prilagajanje organizacije in usklajevanje samoupravnih splošnih aktov v ZZD teklo intenzivno in tudi uspehi niso izostali. Te OZD so svoje samoupravne akte v pretežni meri uskladile z zakonom v predpisanem roku.

Ni naš namen, danes konkretno izluščiti nekakšen pregled kako daleč smo v naši DO. Ali imamo vse akte pod streho ali ne, ker smo v našem Glasilu o tem že nekaj napisali v 11. in 12. številki leta 1978., temveč na kratko opozoriti tiste, ki so

zadolženi, da sprejete akte spremljajo in v danih trenutkih predlagajo spremembe, oziroma, da opozorijo na eventualne nepravilnosti.

Centralni komite ZKS je v drugi polovici leta 1978 zasnoval in vodil splošno družbeno aktivnost za hitrejšo uresničevanje ustavnega položaja delavcev v dislociranih enotah in obratih. Pri tem se je pokazalo, da so vsa dosedanja družbena prizadevanja za ustavno preobrazbo položaja delavcev v združenem delu in družbi v veliki večini primerov obšla delavce v dislociranih obratih. Zato je tehnološko delovna organiziranost še vedno edina oblika organiziranosti v teh obratih, delavci so neinformirani, večkrat pa povsem odvisni od selektivnih informacij, ki jim jih posreduje vodstveni delavec v obratu. S slabo informiranostjo pa je tesno povezana tudi neosveščenost delavcev v dislociranem obratu.

Poslovodni in strokovni delavci namreč še pogosto TOZD ne pojmujejo kot osnovne oblike združenega dela, v kateri delavci, ko opravljajo gospodarsko ali drugo družbeno dejavnost in delajo s sredstvi, ki so družbena lastnina, neposredno in enakopravno uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice in odločajo o drugih vprašanih svojega družbenoekonomskega položaja, marveč jo imenujejo kot dezintegracijski dejavnik. V prepričanju, da pomeni organiziranje TOZD združevanje že obstoječe temeljne oz. delovne organizacije, manjšo vzajemnost in solidarnost s tem pa manjše osebne dohodke, manjša sredstva skupne porabe, so nepravilno utemeljevali stališče zoper organiziranje temeljne organizacije in opozarjali delavce, da ne bodo uresničljive predvidene investicije v obrat, ker ne bo mogoče poravnati nastalih obveznosti, da delavci drugih TOZD ne bodo pripravljani združiti dela akumulacije za take investicije, opozarjali so na tehnološko odvisnost, na obveznosti do skupnih služb, kot da gre za nove obveznosti. in podobno.

Pri povezovanju TOZD in DO v sestavljene organizacije združenega dela (SOZD) pa ugotavljamo le skromno povezovanje proizvodnje med republikami. Doslej so najbolj uspešne in smotrno organizirane tiste SOZD, v katerih se povezujejo organizacije združenega dela od proizvodnje do prometa proizvodov, vertikalno. V SOZD prepogosto obstaja povezanost le pri opravljanju nekaterih administrativno-tehničnih opravil. TOZD in DO, ki se povezujejo v SOZD, pa še

vedno v preamajni meri dejansko združujejo svoja sredstva, koordinirajo delovne procese, usklajujejo plane združenih delovnih organizacij in se povezujejo glede vseh drugih vprašanj, ki so značilna za SOZD.

Iz posredovanih podatkov komisij skupščin občin izhaja, da so v OZD najprej začeli z usklajevanjem samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo dohodkovne odnose, ne glede na to, da se določbe ZZD, ki se nanašajo na ugotavljanje celotnega prihodka, razporejanje dohodka in čistega dohodka ter delitve sredstev za OD in za skupno porabo delavcev, skladno s 662. členom ZZD, uporabljajo od 1. 1. 1978. Ti akti so v veliki večini OZD sprejeti. Tudi postopki sprejemanja so bili v skladu z zakonom. Določila samoupravnih splošnih aktov so prepogosto še preveč splošna in ne odražajo dovolj specifičnosti posamezne dejavnosti TOZD, ampak prevzemajo splošna določila samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih, ki so ga delavci ene TOZD sklenili z delavci drugih TOZD v sestavi iste DO.

Na področju pridobivanja in razporejanja dohodka v TOZD bo Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije organiziral aktivnosti, ki so potrebne zato, da se preverijo sprejeta stališča in izhodišča za uresničevanje načela delitve po delu v TOZD, da se zagotovi večja zavzetost, aktivnost in družbenopolitična odgovornost vseh delavcev za naslednje uveljavljanje osnov in meril za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za OD v skladu z zakonom in da se v pomoč delavcem v TOZD zagotovi oblikovanje konkretnih stališč in usmeritev.

Na podlagi objektivnih kazalcev poslovnega uspeha bo potrebno zagotoviti sprotne in periodično spremljanje doseženih rezultatov ustvarjenega dohodka ter v skladu z njimi tudi razporejanje dohodka in čistega dohodka. Nesprejemljiv je tak način ugotavljanja poslovne uspešnosti, ki prek določb samoupravnih splošnih aktov o razporejanju čistega dohodka omogoča avtomatizem pri razporejanju dohodka, brez ustreznih predhodnih analiz in dejanskega odločanja delavcev. Povečanje sredstev za OD in skupno porabo v TOZD je mogoče le ob povečanem dohodku na podlagi večje produktivnosti dela.

V samoupravnih splošnih aktih o razporejanju čistega dohodka je treba opredeliti aktivno politiko do delitve skupnih sredstev na del za OD in na del za skupno porabo, pri tem pa zlasti upo-

števat doseženo raven OD, dosežena razmerja med osebnimi dohodki za enaka ali podobna dela, posledice povišanja življenjskih stroškov, na socialno varnost delavcev, zagotavljanje najnujnejših dogovorjenih potreb iz sredstev skupne porabe in racionalno gospodarjenje s temi sredstvi.

Podrobneje bo potrebno opredeliti materialno in socialno varnost v primerih izgube v TOZD ali motenj v njenem poslovanju. Raven in način zagotavljanja materialne in socialne varnosti določijo delavci TOZD, ki so dohodkovno povezani v isti DO s samoupravnim sporazumom.

Razporejanje čistega dohodka v TOZD in DSSS, ki pridobivajo dohodek po načelih svobodne menjave dela, mora temeljiti na enakih izhodiščih. V večjem številu DO so v samoupravnih sporazumih, ki naj bi določili le skupne osnove in merila, poleg teh določil že tudi vsa konkretna merila za delitev sredstev OD delavcev v TOZD in DSSS. V takih primerih so pravilniki v TOZD sprejeti bolj zaradi formalne zakonske obveznosti, kot zaradi vsebine, ki jo urejajo.

OD delavca mora ustrezati rezultatom njegovega dela in njegovega osebnega prispevka, ki ga je dal s svojim živim delom ter z gospodarjenjem in upravljanjem z družbenimi sredstvi kot svojim in družbenim minulim delom k povečanju dohodka TOZD. Odvisen mora biti predvsem od produktivnosti delavčevega dela in od produktivnosti dela delavcev v lastni TOZD. Marsikje so pomankljivo urejeni postopki ocenjevanja delovnega prispevka. To ocenjevanje je večkrat prepuščeno posameznim vodjem delovnega procesa, kvaliteta opravljenega dela pa se pogosto ocenjuje s tem, da ocenjevanje ne zajema delavčevega prispevka, temveč njegove delovne lastnosti, zato je subjektivno in ni v skladu z zakonom. V nekaterih samoupravnih aktih je sicer načelno določeno, da morajo biti osebni dohodki delavcev odvisni od rezultatov njegovega dela, vendar to načelo ni speljano prek dodelane metodologije za vrednotenje del in nalog, oziroma konkretiziranih osnov in meril, na podlagi katerih delavec pridobiva OD. Pri določanju osnov in meril za prisvajanje OD posameznega delavca na podlagi minulega dela, bo potrebno upoštevati:

— prispevek delavca k ustvarjanju dohodka v letu, ko so se razporedila sredstva za zboljšanje in razširjanje materialne osnove dela;

— delavčev delovni prispevek, ugotovljen na podlagi tekočega dela;

— prispevek delavca glede na čas njegovega dela v TOZD ali DSSS in skupen čas v združenem delu;

— poseben prispevek, ki ga je imel delavec pri oblikovanju predlogov za izboljševanje in razširjanje materialne osnove dela.

ocene del (ali števila točk), ki se kaže v tem, da primerjamo posamezniki svoje delovno mesto s podobnim in vztrajamo na matematični pravi, če nam ta kaže plus. Nimamo pa posluha za priznavanje razlik v teži dela, v porabi časa za enako delo, v razmišljanju o organizaciji za boljše rezultate, v pridnosti, če hočete in še kaj morda. Pri samoupravnem urejanju sistema delitve sredstev za OD je v več primerih mogoče ugotoviti tudi vsebinsko neustrezno ureditev razvidov del in nalog, zlasti tistih, ki jih delavec glede na svojo strokovno usposobljenost pretežno opravlja. V politiki delitve sredstev za OD je potrebno odločno odpravljati vse uravnilovke težnje in uveljavljati večje razlike v OD delavcev, ki pri enakih ali podobnih opravilih dosegajo bistveno različne rezultate, prav tako pa tudi vse omejitve za prisvajanje OD na podlagi delavčeve učinkovitosti, ki še obstaja v praksi.

Kritične so tudi razmere na področju samoupravnega planiranja. Ta ugotovitev ne izhaja le iz analize uresničevanja ZZD, ampak je še zlasti prisotna ob analizah in načrtovanju družbenega razvoja.

Težko prodira zavest, da je potrebno planske naloge in opredeljene pričakovane dohodka in njegove strukture, v katerih si delavci določijo perspektivo svojega in skupnega dela, sprejemati na najbolj demokratičen način. Na tem področju se le postopoma uveljavljajo samoupravni družbenoekonomski odnosi. Uveljavitev samoupravnega planiranja še zavirajo različne v stopnji razvitosti samoupravnih odnosov na posameznih področjih, zato so sprejeti planski dokumenti po vsebini in kvaliteti zelo različni. Pri nadaljnjem uresničevanju sistema družbenega planiranja je zato potrebno zagotoviti čimprejšnjem sprejem vseh planskih dokumentov ter sproti preverjati njihovo uresničevanje.

Kazalo bi vztrajati na tem, da je samoupravno organiziranost in uskladitev samoupravnih splošnih aktov, vključno z bistvenimi vsebinskimi premiki, do katerih mora pri tem priti, zlasti v pogledu dohodkovnih odnosov, planiranja, združevanja dela in sredstev ipd., vsekakor treba dosledno izpeljati. Ne bi se smeli zadovoljiti le z navidezno formalno prilagoditvijo in ne bi smeli niti dopustiti, da do tega pride. Poudarek bi moral biti na resnični, vsebinski prilagoditvi, oziroma uskladitvi.

Sistem razporejanja dohodka in čistega dohodka ter delitve za OD, ki ga opredeljuje ZZD je osnova za uveljavitev novih družbenoekonomskih odnosov v našem samoupravnem sistemu. Njegovo nadaljnje uveljavljanje pomeni utrjevanje družbenoekonomskega položaja delavcev ter materialno spodbudo za boljše gospodarjenje, rast produktivnosti dela in dohodka. Pri uresničevanju določil ZZD so na tem področju že doseženi pomembni rezultati in uspehi. Pri nadaljnjem (Nadaljevanje na strani 6)

Še, še en krajcarček 'mam...

Spodbuda za članek je prišla s strani osnovne organizacije zveze komunistov v DSSS, kjer so med drugim obravnavali tudi problematiko planiranja v AT. Čeprav lahko dnevno slišimo in bere- mo o pomembnosti načrtovanja, menim, da ne bo odveč, če še enkrat podamo nekaj bistvenih misli, ki izhajajo iz ustave, zakona o združenem delu, zakona o planiranju in naših samoupravnih aktov.

Planiranje je predpogoj razvoja in s tem obstoja organizacije združenega dela. Vzrok tako velikemu poudarku je močno dokumentirana in kot dano dejstvo argumentirana ocena o hudo slabi in hudo poslabšani in še nadalje vse slabši akumulativni in reproduktivni sposobnosti gospodarskih organizacij združenega dela. Naša ustava iz leta 1974 pomeni boj zoper preostanek zastarelega liberalizma (ki pojmuje svobodo kot pravico do samovolje tudi v primerih, ko gre za družbeno sredstva) in boj z novimi sredstvi, kot so planiranje, samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje, dohodkovni odnosi, delegatski sistem itd. V nasprotju s fevdalno logiko razdrobljenega samozadostnega gospodarjenja (zanesi se nase in na svojega konja), lahko v sodobni družbi obstane le tisti, ki je istočasno velik in elastičen, temelji potemtakem na dialektični logiki razvoja, stalnega opuščanja starega in zastarelega in uvajanja novega, družbi potrebnega in koristnega, premagovanje konfliktov z argumenti in samo z njimi v nenehnem boju za napredek.

Pretek informacij pomeni pretok vplivov, informacijski procesi pa procese upravljanja (ali vplivanja, obvladovanja, razpolaganja). V takem smislu je tudi proces planiranja informacijski proces, ki se nanaša na bodoče dogajanje, s katerim se ljudje ukvarjajo vnaprej zato, da bi pravočasno dojel temeljne pričakovane značilnosti, se nanje pripravili in jih tudi poskusili vnaprej obvladati z zavestnim usmerjanjem svojih dejavnosti k ustvarjanju odločilnih pogojev, da bi se izmed bodočih značilnosti uveljavil čim večji del ugodnih in čim manjši del neugodnih. Z drugimi besedami, v samoupravnih socialistični družbi, kjer delavci v združenem delu razpolagajo z družbenimi sredstvi, si ne smemo in ne moremo dovoliti stihijskega razvoja organizacij združenega dela v smislu »kar bo pa bo« ali celo »bo že družba poskrbela za nas, če ne bo šlo«, temveč moramo vložiti vse sile, da bi dosegli družbeno potrebne cilje in zagotovili materialno in socialno varnost delovnega človeka, občana in državljanca.

V prispevku bo govora o samoupravnem planiranju, torej o planiranju v organizacijah združenega dela, obstaja pa tudi družbeno planiranje, ki je ustavna pristojnost in obveznost države.

Po zakonu o temeljnih sistemih planiranja (Ur. l. SFRJ

Bilo je v davnih časih, ko še ni bilo avtomobilov in Zakona o združenem delu, Kranjski Janez pa je bil, krajcarček je imel, odločil se je, za kaj ga bo porabil, potrudil se je in uspel. Mislim, da ste do sem vsi prebrali članek in vas pozivam, da ga berete še naprej, čeprav ne bom pripovedovala pravljice za lahko noč, ampak bi želela, da izzveni kot budnica za dan dela.

6/76) so obvezni planski dokumenti:

1. Samoupravni sporazumi o osnovah dolgoročnega plana.
2. Dolgoročni plan.
3. Samoupravni sporazumi o osnovah srednjeročnega plana.
4. Srednjeročni plan.
5. Samoupravni sporazumi o osnovah letnega plana.
6. Letni plan.

Kje se v tem trenutku nahaja AVTOTEHNA?

V času pisanja tega članka še ni sprejet letni plan za leto 1979, vendar upamo, da bo ob izidu Glasila vsaj ta dokument »pod streho«, kot pravimo. Sprejeli smo tudi samoupravni sporazum o osnovah plana za letošnje leto, ostalih planskih dokumentov pa ni. Iz tega izhaja vrsta problemov, ki jih bom na kratko opredelila z željo, da prispevam kamenček v mozaiku našega bodočega delovanja.

Kot glavni problem se v tem trenutku pojavlja, da nimamo srednjeročnega plana za obdobje 1976—1980. Letno planiranje brez podlage je nerealno, zelo otežkočeno in celo protizakonito (glej GV Svetovalec od 5. 4. 1979). Tu di ne moremo analizirati uspešnosti v tem srednjeročnem obdobju, ki bi služila kot temelj srednjeročnemu planu 1980—1985, ker dejanske uspešnosti v sedanjem obdobju brez verificiranih norm ne moremo ugotoviti. Nimamo pravega merila razen družbenih smernic, ki predpisujejo le minimalne stopnje rasti, v okviru katerih morajo organizacije združenega dela planirati.

Pri združevanju sredstev z drugimi organizacijami združenega dela se najprej pojavi vprašanje sredstev v nekem prihodnjem obdobju. Brez trenda rasti dohodka ni mogoče prognozirati. Za to pa so potrebni podatki nekajletnega preteklega delovanja. Plan za naslednje leto, ki bi moral biti sprejet že letos, bo verjetno zopet temeljil na ugotovitvah letošnjega poslovanja. To ne samo, da otežuje delo pri planiranju, ampak predvsem vključuje veliko verjetnost napake, ker vgrajujemo današnji sistem z današnjimi pomanjkljivostmi ter ne izhajamo iz potreb in ciljev. Če imamo izoblikovano poslovno politiko za določeno obdobje (recimo za 5 let), vemo, kam moramo usmeriti vse svoje sile v določenem letu, da bi željene cilje dosegli. Vendar je za organizacijo združenega dela tudi pogled 5 korakov naprej premo, temveč je v globalu treba začrtati najprej dolgoročno pot razvoja.

V procesu dolgoročnega planiranja je treba postaviti planske cilje kot rezultate, ki jih organizacija združenega

dela želi doseči. Sami planski cilji, če so realni, imajo veliko motivacijsko moč za zaposlene v OZD. Služijo za rangiranje alternativ, ki se v poslovanju pojavljajo. Omo- gočajo merjenje uspešnosti uresničevanja plana in služijo kot splošen okvir poslovanja odločanja v OZD, ki zagotavlja temu odločanju določeno konsistentnost. Planski cilji kažejo, čemu je treba dati prednost in na kaj se je treba osredotočiti, s tem pa tudi sami po sebi usmerjajo vsa prizadevanja v OZD. Organizacija združenega dela si mora postaviti svoje dolgoročne planske cilje (za obdobje 10 let ali več) v okviru predvidevanj razvojev za vse bistvene sestavine njenega poslovanja v najširšem smislu. Planske cilje je treba postaviti za vse svoje strukture: materialne in nematerialne. Na začetku planiranja bo cilj v pogledu dohodka in dohodkovne stopnje, postavljen po letih dolgoročnega planskega obdobja, izhodišče za postavljanje vseh drugih ciljev. Šele na njegovi osnovi kaže razvijati druge cilje, ki izražajo iz osnovnega izvedene razvojne dolgoročne planske cilje.

Dolgoročni plan mora vsebovati vsaj naslednje prvine:

1. Rezultate planskih študij in nevtralnega »podjetniškega« predvidevanja pričakovanih rešitev v gospodarskem sistemu, pričakovane gospodarske politike, pričakovanih tržnih razmer, pričakovane razpoložljive delovne sile, razvoja tehnologije, razpoložljivih osnovnih sredstev, razvoja prometa, uvoza, izvoza in drugih pomembnih prvin za uspešno poslovanje OZD.
2. Obveznosti iz samoupravnih sporazumov o temeljnih planov, ki jih je v procesu družbenega planiranja prevzela OZD.
3. Povzetek planiranih poslovnih rezultatov: predračun izkaza uspeha OZD in manjših pomembnih enot ter področij poslovanja v njej.
4. Rezultate predvidenega povpraševanja po vsaki osnovni skupini proizvodov.
5. Ocene možnega obsega prodaje in tržnega deleža OZD po osnovnih skupinah artiklov s komentarji o izvoru podatkov in navajanjem pomembnih možnih sprememb, ki lahko vplivajo na te ocene.
6. Opis glavnih prednosti in slabosti konkurentov ter glavnih svojih prednosti in slabosti.
7. Opis glavnih problemov OZD.
8. Glavne planske cilje OZD:
 - a) navedba ciljev za dohodkovno stopnjo z omejitvami,

b) navedba ciljev v pogledu podstrukture proizvodov,

c) navedba ciljev v pogledu podstrukture trga,

d) navedba ciljev v pogledu finančne podstrukture,

e) navedba ciljev v pogledu kadrovske podstrukture,

f) navedba ciljev v pogledu razvoja organizacijske podstrukture,

g) navedba ciljev v pogledu ekonomskega sodelovanja in združevanja,

h) navedba ciljev v pogledu ekonomskih rezultatov poslovanja,

i) navedba ciljev v pogledu delitve ekonomskih rezultatov poslovanja,

j) navedba ciljev v pogledu sodelovanja in razvijanja odnosov s krajevnimi skupnostmi,

k) navedba ciljev v pogledu razvijanja odnosov s samoupravnimi interesnimi skupnostmi,

l) navedba ciljev v pogledu razvijanja odnosov z družbenopolitičnimi skupnostmi,

m) navedba ciljev v pogledu razvijanja SLO in družbene samozasčite.

9. Pregled strateških dejavnikov poslovnega uspeha OZD.

10. Glavne planske strategije OZD.

11. Proizvodni in prodajni program OZD.

12. Program razvoja podstrukture trga.

13. Raziskovalna dejavnost OZD.

14. Potrebe po investiranju — lista projektov.

15. Potrebe po kadrih, ki bodo omogočali obdržati obstoječe in pridobivati v OZD potrebne nove kadre (gre za programe izobraževanja, strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja).

16. Programe financiranja planiranih programov z okvirnimi osnovnimi predračuni.

17. Programe sprememb v organizacijski strukturi OZD ter programe sprememb v posameznih fazah organizacijskega procesa.

18. Programe ekonomskega sodelovanja in združevanja oz. razdruževanja.

19. Sistem predračunov ekonomskih rezultatov planiranega poslovanja na dolgi rok.

20. Programe delitve ekonomskih rezultatov planiranega poslovanja in osnove dohodkovnih razmerij med temeljnimi organizacijami v okviru delovne organizacije, v okviru sestavljene organizacije združenega dela.

21. Programe razvijanja družbenega standarda zaposlenih v okviru temeljne organizacije in delovne organizacije, v okviru krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti.

22. Programe razvijanja pravnega sistema in dela družbene samozasčite v OZD.

23. Predračun bilance stanja sredstev in virov sredstev OZD po letih znotraj planskega obdobja.

24. Program uresničevanja dolgoročnega plana OZD.

Podobne prvine kot dolgoročni plan vsebuje tudi srednjeročni plan (za 5-letno obdobje), ki mora iz dolgoročnega tudi izhajati in biti se-

veda z njim usklajen. V določenem pogledu je lahko celo drznejši (planiramo več kot smo zapisali v dolgoročnega, če nam razvoj dogodkov kaže, da smo bili pri dolgoročnem preveč previdni ali pesimistični, nikakor pa to ne velja obratno), predvsem pa še bolj konkreten. Zlasti velik poudarek je pri sestavljanju srednjeročnega plana potrebno dati analizi lastnih pomanjkljivosti, ugotavljanju vzrokov in hitrega ukrepanja. Vsako odstopanje navzdol od dolgoročnih ciljev je napaka srednjeročnega programa, ker je le ob poslednjem zasledovanju dolgoročnih planskih ciljev (ki so seveda usklajeni z družbenimi plani) mogoče zagotoviti napredek družbe. Neopravičljivo je popuščanje pri postavljanju nalog zaradi pomanjkanja samokritičnosti, družbene zavesti ali samozadovoljstva. To seveda ne pomeni, da morajo biti dolgoročni plani nerealno nizki, realno planiranje je pogoj dobrega planiranja, niti ne pomeni, da morajo biti srednjeročni prenapeti, pomeni samo, da morajo izhajati eni in drugi iz objektivnih možnosti sedanjega in bodočega razvoja, vendar ne smejo predpostavljati in vsebovati napak današnjega sistema. Le na tak način je mogoče prehajanje v novo kvaliteto, ki jo vsi želimo.

Pred sestavljanjem planov je potrebno dogovoriti smernice ali osnove plana, ki naj bodo zapisane v samoupravnem sporazumu in pomenijo za vse udeležence toliko kot zakon. Toliko kot zakon pomenijo tudi naši sedanji samoupravni akti, v katerih je med drugim zapisano:

... se sprejme letni plan do oktobra meseca tekočega leta za naslednje leto;

... se ugotavlja uspeh delavca na podlagi izpolnjevanja plana TOZD, plana obratunske enote in njegovega osebnega plana.

To in še marsikaj bi lahko našli, kar smo lepo samoupravno zapisali in sprejeli, a ne izvajamo. Kdo je kriv, kdo je odgovoren, je vprašanje, ki se nujno postavlja ob takšnem neodgovornem obnašanju.

Morda bo dal odgovor na to zakon o planiranju, ki v 21. členu določa organom upravljanja samoupravnih organizacij obveznost, da morajo pravočasno sprožiti, organizirati in usmerjati pripravljene samoupravnih sporazumov oziroma dogovorov o osnovah planov ter dajati nosilec družbenega planiranja ustrezne predloge zaradi usklajevanja teh sporazumov oziroma dogovorov. Prav tako so jim dolžni dajati ustrezno strokovno in znanstveno utemeljeno analitično dokumentacijo in gradivo. Poslovodni organi in strokovne službe v samoupravnih organizacijah so odgovorni za pravilnost podatkov in za strokovno utemeljenost svojih ocen in predlogov, kakor tudi za strokovno pravočasno izpolnjevanje nalog, določenih v delovnem programu pripravljanja planov.

(Nadaljevanje na strani 6)

Bolje pozno — kot nikoli!

V petek 8. junija je delavski svet naše delovne organizacije sprejel Plan celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka za leto 1979. Pozno boste dejali, še posebno z ozirom na dejstvo, da v naših samoupravnih aktih piše, da moramo letni plan za naslednje leto sprejeti do oktobra meseca tekočega leta.

Ni naša dolžnost razpisati se s kritičnim streljanjem iz vseh orožij o tem. Zakaj pozno? Kdo je kriv? itd., ker imamo v TOZD in v DO organe in organizacije, katerih prvenstvena in zakonska dolžnost je o tem voditi račun. Seveda pa naslov, čeprav je bolj oportunističen kot ne, ni ideja za izgovor v prihodnjem letu. Ker ste verjetno vsi prejeli celoten pregled plana z vsemi številkami, smatramo za vmesno, da tu prezentiramo samo glavne.

CELOTNI PRIHODEK delovne organizacije je planiran s 675 milijoni ali s 44% več kot lansko leto. Od tega odpade na TOZD Zastopstva 298 milijonov, TOZD Servisi

124 milijonov in TOZD Trgovina 253 milijonov. Vsi navedeni skupaj planirajo porabo sredstev v višini 475 milijonov. Tako je planska postavka DOHODKA v TOZD Zastopstva 142 milijonov, TOZD Servisi 39 milijonov in TOZD Trgovina 19 milijonov. Skupaj torej 200 milijonov.

Z ugotovitvijo vseh obveznih dajatev, ki jih odštete od DOHODKA, dobimo za enkrat seveda samo plansko ugotovljeni ČISTI DOHODEK. Ta je predviden za delovno organizacijo v višini 138 milijonov. Od tega TOZD Zastopstva 95, TOZD Servisi 31 in TOZD Trgovina 12 milijonov.

Razdelitev med osebne dohodke in sklade pa je na osnovi vseh pokazateljev pri sestavljanju plana naslednja: v TOZD Zastopstva 40 milijonov za OD in 55 milijonov za sklade, v TOZD Servisi za OD 26 milijonov, za sklade 6 milijonov, v TOZD Trgovina za OD 9 milijonov, za sklade pa 2 milijona. Za celotno delovno organizacijo torej 75 milijonov OD in 63 milijonov

skladov ali 55:45 v korist OD.

Pri tem ne smemo pozabiti na število zaposlenih, ki jih v TOZD Zastopstva planirajo 298, v TOZD Servisi 207, v TOZD Trgovina 73 ali skupaj 738 zaposlenih, odnosno 25 več kot leta 1978.

Delavski svet DO je imel na dnevnem redu reševanje še druge problematike, od katere omenimo samo nekatere. V razpravi o investicijskem planu za leto 1979 je prišlo do neprijetne situacije. V odgovarjajočem roku za podajo sprememb in novih predlogov je bilo danih nekaj novih idej in predlogov, ki pa iz nerazumljivih vzrokov niso pravočasno prispeli do predlagatelja. Zato so bili delegati prisiljeni sprejeti poprave na licu mesta in nato »sprejeti« plan v celoti.

Mimogrede povejmo, seji je prisostvovalo malo vodilnega in vodstvenega kadra kljub bogati vsebini dnevnega reda. Ravno tako je bilo nerazumljivo podajanje projekta TOPER, ker je bilo čutili neusklajenost in premajhno predhodno informiranje,

kar je rezultiralo občutek, da je ura pet minut pred dvanajsto in da delegati nimajo kaj razmišljati.

To so vtisi, ki pa lahko zavedejo v razmišljanje, da ne vemo, kaj delamo. Pa ni res. Res pa je, da še ne znamo biti dovolj dosledni, dovolj vztrajni in korajžni v zahtevah po usklajenosti itd.

Na koncu pa še tole. Ko človek sedi na taki seji, opazi najprej, da so delegati in vabljeni raztreseni po dvorani. Vsak sedi tam, kjer mu najbolj prija. Verjetno ima zaradi tega predsedujoči otežkočen pregled nad prisotnostjo delegatov in vabljenih in pri glasovanju ne ve, kdo v imenu koga glasuje. Moralo bi bilo vmesno uvesti sistem in sicer: Prva klop (ali dve) za delegacijo TOZD Zastopstva, druga za TOZD

Servisi, tretja za TOZD Trgovina in četrta za DSSS. Vabljeni pa bi se posedli na ostale proste sedeže. Na vsaki seji (na začetku) bi morala vsaka delegacija javiti člana, ki na dotični seji glasuje v imenu delegacije (dogaja se, da iz ene delegacije dvigara roke dva člana). Ta, od delegacije izbran član, bi moral tudi poročati, zakaj n. pr. delegacija ni popolna, odnosno da je on pooblaščen glasovati.

Večjo pozornost vseh prisotnih na sejah pa bo verjetno odpravila ne samo večja disciplina, temveč tudi ozvočenje (obljubljeno že dolgo), ki bo pripomoglo k temu, da se bomo bolj slišali in razumeli. Pa ne mislimo tu na pregovor, ki pravi: Zvočniki krepijo glas, ne pa tudi argumentov.

Informator

ZAHVALA

Vsem delavcem Avtotehne, ki so ob smrti mojega očeta prispevali vse, kar človeku ob izgubi najbližjega lahko olajša bolečine, se iz vsega srca zahvaljujem.

CVETKA PERŠAK

Iz kluba upokojencev

Odrpno pismo članom kluba

Prav in pošteno je, da so člani odbora sproti obveščeni o delu organizacijskega odbora in o sklepih, ki jih ta sprejme na svojih sejah. Kot ste, spoštovani člani, lahko sami ugotovili, smo zapisnik ustanovnega zbora našega kluba poslali vam vsem po pošti. Na prvi redni seji organizacijskega odbora pa smo se dogovorili, da se v bodoče poslužujemo našega časopisa kot edine oblike masovnega obveščanja, saj morajo biti o našem delu sproti informirani tudi delovni člani Avtotehne.

Najprej se zahvaljujemo vsem, ki ste nam poslali pozdrave z dobrimi željami za delo v bodoče. Predvsem gre zahvala tovarišicama Pauli Ivanovič, ki ji želimo čimprejšnje okrevanje po operaciji na nogi, Tatjani Kramar, ki jo obveščamo, da smo denar za članarino prejeli v redu, in tovarišu Rudolfu Čajiču, ki mu tudi želimo čimprejšnje okrevanje po nesreči.

Drugo, zaradi česar pišemo to odrpno pismo, je prva redna seja organizacijskega odbora (15. 5. 1979), na kateri smo prejeli nekaj sklepov.

Prvi sklep se nanaša na 7. in 8. točko Pravilnika kluba, na podlagi katerih smo na zboru upokojencev sklenili, da članom, ki imajo pokojnino manjšo od 3.000 dinarjev, dodelimo enkrat letno podporo v višini 1.000 din. Sklep smo realizirali in prizadejmo tovarišicama Pauli Ivanovič in Florjani Udovč navedeni znesek nakazali.

Drugi sklep organizacijskega odbora določa, da člani kluba, katerih pokojnina se giblje med 3.000 in 5.000 din, ne dobijo enkratne letne podpore avtomatično, temveč samo v primeru nujne potrebe.

Tretji sklep je v neposredni povezavi s prvima dvema in anulira sklep zbora upokojencev, v katerem smo zapisali, da klub vrne stroške počitniškega bivanja v prikolicah in v Rabcu.

S četrtilim sklepom je odbor odrpnil organizacijo izleta v bolnico Franjo.

Ko to čitate, je bil realiziran tudi peti sklep organizacijskega odbora. Izdelana je bila namreč blagajniška knjiga za finančno evidenco. Poleg tega je v banki urejena prijava oseb, ki imajo pravico vlagati in dvigati klubski denar.

Šesti sklep je poziv vsem, ki članarine še niso poravnali bodisi, da so daleč izven Ljubljane ali pa trenutno ne morejo osebno plačati, da članarino pošljejo v PRIPOROČENEM pismu.

Zadnji sedmi sklep pa se glasi: Vse člane izven Slovenije obvestiti o stališču odbora do njih glede sodelovanja v enodnevnih izletih. Člani odbora so si bili edini, da je udeležba na enodnevnem izletu za člane izven Slovenije težko izvedljiva. Dogajalo bi se, da je pot takega člana od doma na zbornom mestu v Ljubljani daljša od izleta samega. Zato organizacijski odbor kluba pričakuje od članov iz Rijeke, Sarajeva in Zagreba predloge za izlete v kraje, znane iz NOB, ki so v njihovi bližini. V nasprotnem slučaju bomo enkrat na leto vse take člane povabili v Ljubljano z obvezo kritja vseh stroškov. Zavedamo se, da sicer eden od razlogov biti član, odpade.

Ker že teče beseda o izletih, je prav, da na kratko opišemo prvi izlet članov kluba. Reklj smo: »opišemo«, zato, ker smo besedilo do te vrstice napisali takoj po seji, z željo, da o izletu napišemo vtise, tik pred tiskom. Pa se nam ni posrečilo. Agencija Viator nam je izlet stornirala zaradi pomanjkanja avtobusov. Kaj hočemo, proti vetru... se ne da. Pa drugič.

Predsednik KU
S. Ž.

Iz kluba penzionera

Otvoreno pismo članovima kluba

Pravo i pošteno je da su članovi kluba permanentno obavješteni o radu organizacionog odbora i o ključnicama, koje ovaj usvaja na svojim sednicama. Kao što ste, poštovani članovi, mogli sami ustanoviti, smo zapisnik osnivačkog zbora našeg kluba poslali svim Vama poštom. Na prvoj redovnoj sednici organizacionog odbora smo se dogovorili da ubuduće koristimo naš list kao jedini oblik masovnog obavještanja, jer moraju o našem radu da budu permanentno informisani i radni članovi Avtotehne.

Najpre se zahvaljujemo svima, koji ste nam poslali pozdrave sa dobrim željama za buduću rad. Zahvala sledi, pre svega, drugaricama Pauli Ivanovič, kojoj želimo skoriji oporavak posle operacije na nozi, Tatjani Kramar, koju obavještavamo da smo novac za članarinu primili u redu, te drugu Rudolfu Čajiču, kojem, također, želimo skoriji oporavak posle nesreće.

Drugo, zbog čega pišemo ovo otvoreno pismo, je prva redovna sednica organizacionog odbora (15. 5. 1979), na kojoj smo usvojili nekoliko odluka.

Prva odluka odnosi se na 7. i 8. tačku Pravilnika kluba, na osnovu kojih smo na zboru penzionera zaključili da članovima, koji imaju penziju manju od 3.000 dinara, dodelimo jedan put godišnje pomoć u višini 1.000 dinara. Odluku smo realizovali i pogođenim drugaricama, Pauli Ivanovič i Florjani Udovč, doznali navedeni iznos.

Druga odluka organizacionog odbora određuje da članovi kluba, čija se penzija kreće između 3.000 i 5.000 din, ne dobijaju jednokratne godišnje pomoći automatski, nego samo u slučaju hitne potrebe.

Treća odluka je u neposrednoj vezi sa prvima dvema i poništava odluku zbora penzionera u kojoj smo zapisali da klub vrati troškove ferijalnog bivanja u prikolicama i u Rapcu.

Četvrtom odlukom je odbor potvrdio organizaciju izleta u Bolnicu Franjo. O tom izletu nešto više u drugom delu ovog pisma.

Dok ovo čitate je bila realizovana i peta odluka organizacionog odbora. Izrađena je bila, naime, knjiga blagajne za finansijsku evidenciju. Pored toga je u banci regulisana prijava lica, koja imaju pravo ulaganja i dizanja klupskog novca.

Šesta odluka je poziv svima, koji nisu još izravnali članarinu, bilo da su daleko iz Ljubljane ili trenutno to ne mogu da uredi lično, da članarinu pošalju u PRIPOROČENOM PISMU.

Zadnja, sedma odluka glasi: Sve članove izvan Slovenije obavestiti o stanovištu odbora prema njima što se tiče saradnje na jednodnevnom izletima. Članovi odbora su bili jedinstveni da je učešće na jednodnevnom izletu za članove izvan Slovenije teško izvedivo. Dogadalo bi se da je put takvog člana od kuće do zbornog mesta u Ljubljani dulji od samog izleta. Zato organizacioni odbor kluba očekuje od članova iz Rijeke, Sarajeva i Zagreba predloge za izlete u mesta poznata iz NOB, koji su u blizini njihovog bivanja. U suprotnom slučaju ćemo jedan put godišnje sve takve članove pozvati u Ljubljano sa obavezom pokrivanja svih troškova. Svesni smo da, inače, jedan od razloga — biti samo član — otpada.

I pošto je reč o izletima, pravo je da ukratko opišemo prvi izlet članova kluba.

Kazali smo: »opišemo«, zato jer smo tekst do ovog reda napisali odmah posle sednice sa željom da o izletu napišemo utiske odmah pre štampanja. I — nije nam pošlo za rukom! Agencija Viator nam je stornirala izlet zbog nedostatka avtobusa. Šta ćemo, protiv vetra se ne da...

Pa drugom prilikom, jeli!
Preveo: I. Čalič

Predsednik KP
S. Ž.

Obrambni krožek

Ob zaključku tretjega seminarja NZ

Tudi letos smo prav na dan mladosti z uspešno opravljenim preizkusom znanja in izurjenosti v streljanju z vojaško puško in samokresom zaključili seminar 3. skupine delavcev Avtotehne.

Kljub temu, da preizkus znanja, pridobljenega na predavanjih o DSZ še ni opravljen, lahko ugotovimo, da je seminar zelo dobro uspel. To kažejo rezultati rokovanja z orožjem (voj. puška in samokres), kot tudi rezultati streljanja. Pa si jih oglejmo:

1. Pri sestavljanju in razstavljanju samokresa je od 37 udeležencev bilo kar 30 odličnih. V času do ene minute je omenjeni operaciji opravilo 13 udeležencev, 17 pa v času do 1,5 minute.

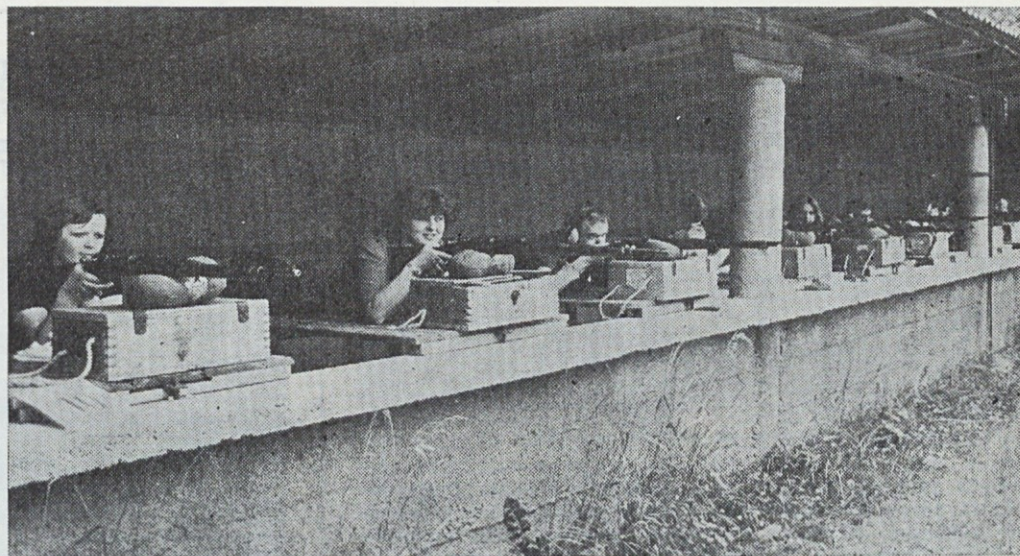
2. Pri streljanju z vojaško puško je od 41 udeležencev bilo kar 27 odličnih. Štiriindvajsetim med njimi je uspelo doseči vseh 5 zadetkov.

3. S samokresom je streljalo 41 udeležencev. Kar 19 je bilo odličnih, ker so imeli 4

sebeno izkazale ženske — delavke. Dokazale so, da so popolnoma enakovredne moškimi tovarišem. Najbolje to dokazujejo tabele:

Zaključek tudi tega seminarja je bil poln športno-tekmovalnega duha na vseh nivojih. Predsednik komisije za šport in rekreacijo je poskrbel, da so najboljši dobili lepa priznanja (medalje in diplome), ki jih je podelil načelnik NZ tovariš Drago Balazič. Pri tem je z nekaj besedami orisal pomen seminarja in podal predlog, da 25. maj v Avtotehni praznujemo kot OBRAMBNI DAN AVTOTEHNE. Prisotni so pobudo z odobravanjem sprejeli. IO sindikata in odbori LO v TOZD in DSSS pa so že ustreznim organom predložili izdelan predlog v sprejem in objavo.

Oba s tovarišem Žužkom se vsem, ki ste z vso odgovornostjo pomagali pri izvedbi seminarja, najpristrčneje zahvaljujeva. F. K.

Druga z leve Vesna Dolinar s 100% zadetki in tretja, poleg nje Jože Končan z 90% zadetki in osmi, v skupni uvrstitvi

Nada Bukorovič sprejema priznanje kot najboljša v streljanju — skupna uvrstitev.

- 5. Žorga Lučka 0,45 min
- 6. Stojan Brane 0,47 min
- 7. Jankovsky Borut 0,48 min
- 8.—9. Culiberg Maja 0,53 min
- 8.—9. Prelec Marjan 0,53 min
- 10. Boškin Vera 0,54 min

Najboljših deset v streljanju

S SAMOKRESOM

Mesto	Priimek in ime	krogi	zadetki
1.—2.	Uhan Jože	39	5
1.—2.	Ožura Borut	39	5
3.	Ramovž Bojana	38	5
4.	Bukorovič Nada	33	5
5.	Jeraj Marija	29	5
6.	Dolinar Vesna	27	5
7.	Grintal Jure	25	5
8.	Prelec Marjan	23	4
9.	Godec Lovro	32	4
10.	Končan Jože	26	4

Z VOJAŠKO PUŠKO

1.	Ogrinec Zvone	47	5
2.—3.	Gorše Bogomir	42	5
2.—3.	Bukorovič Nada	42	5
4.	Oven Branko	41	5
5.	Paulin Marija	40	5
6.—7.	Dolinar Vesna	39	5
6.—7.	Grmek Tatjana	39	5
8.	Janovsky Borut	38	5
9.—10.	Hočevar Borut	36	5
9.—10.	Škafar Janez	36	5

Še 42 novih

Akcija »Nič nas ne sme prenetiti« je dobila v naši delovni organizaciji svoje teoretično in praktično dopolnilo tudi s programom seminarja za obveznike narodne zaščite. Seminar je bil že tretji po vrsti, tokrat ga je obiskovalo 42 obveznikov. Hkrati je bil seminar namenjen kot dopolnilni program izobraževanja vodjem trojk, ki so osnovni seminar absolvirali že lansko leto. Tako imamo v Avtotehni skupno že 134 usposobljenih zaščitnikov.

Program seminarja, ki je bil sicer zaokrožena celota, so sestavljale tri skupine tem oz. nalog in sicer družbena samozaščita kot dejavnik varnosti SFRJ in v organizacijah združenega dela, spoznavanje orožja in preizkus strelskih sposobnosti udeležencev seminarja. Nosilec programa je bila naša služba za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in njena prizadevna referenta tov. Alojz Žužek in tov. Franc Kušar, katerima velja vsa pohvala in zahvala za uspešno izvedbo seminarja.

Posamezne teme seminarja so vzbudile velik interes seminaristov, še posebej predavanje predstavnika Republiškega sekretariata za notranje zadeve in narodnega heroja tov. Hinka Bratoža-Okija z naslovom »Vloga in pomen družbene samozaščite nasploh in posebno v organizacijah združenega dela«. Predavatelj nas je seznanil z razvojem družbene samozaščite med narodnoosvobodilno borbo in v vseh kasnejših fazah graditve naše družbe in s posebnim poudarkom na podružbljanju samozaščitne in obrambne odgovornosti delavcev — samoupravljalcev in njihovi usposobljenosti za delo na tem področju. Seznanili smo se tudi z aktivno vlogo SFRJ v mednarodnih odnosih. V zvezi s tem smo bili opozorjeni na metode in cilje delovanja naše ekstremne politične emigracije in njeno povezavo z našimi notranjimi in zunanjimi sovražniki. Prav tako nas je predavatelj opozoril tudi na metode in načine delovanja tujih

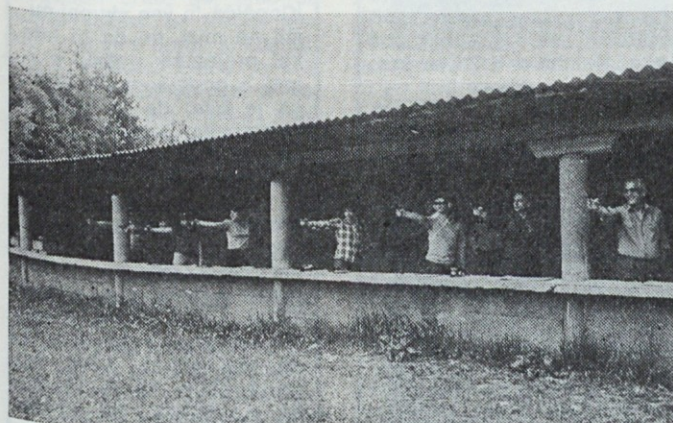
obveščevalnih služb pri pridobivanju somišljenikov in s tem tudi potencialnih in dejanskih sodelavcev. Temu so najbolj izpostavljeni ljudje, ki so tako ali drugače kompromitirani in podvrženi podkupovanju ter drugim škodljivim vplivom. Zelo hud pritisk vrše take službe tudi na naše delavce, ki so na začasnem delu v tujini in na njihove družine, prav tako pa so temu izpostavljeni tudi delavci v naših gospodarskih in trgovinskih predstavništvih v inozemstvu. Nimamo name na v celoti ponavljati vseh elementov predavanja tov. Bratoža, vendar pa se moramo še posebej kot delavci v zunanji trgovini zavedati pomena tematike in izvajanja ustreznih akcij na tem področju ter našega dela in obnašanja v stikih s tujimi predstavniki.

Tovrstna predavanja bi kazalo organizirati tudi med letom, saj bistveno pripomorejo k dvigu varnostne kulture v delovni organizaciji in temeljnih organizacijah združenega dela, hkrati pa pomenijo izvrsten in neposreden vir obveščanja naših delavcev. Vsi pa vemo, da je dobro in pravočasno obveščen delavec sposoben sam reševati probleme v svoji sredini, to pa pomeni, da je dober in uspešen samoupravljalec.

Pomembno dopolnilo predavanju tov. Hinka Bratoža-Okija je bil tudi pogovor o tej temi ter seznanitev slušateljev z ustavnimi in zakonskimi določili s tega področja ter nalogah narodne zaščite v krajevni skupnosti ter organizaciji združenega dela s posebnim poudarkom na nalogah narodne zaščite v naši delovni organizaciji. Naj omenimo, da smo se na seminarju seznanili tudi z nalogami dvojk in trojk narodne zaščite pri opravljanju nalog, od čuvanja objektov do pregleda sumljivih oseb in vozil, uporabe orožja in drugega.

Seminar smo končali z obilo športnega duha in dobrih rezultati. Več o tem pa govori drugi prispevek.

Borut Janovsky

Drža že, drža... kaj pa zajci v hribu?

Foto: R. Dobrila in M. Cajhen

Najboljših deset v sestavljanju in razstavljanju samokresa

- 1. Oven Branko 0,39 min
- 2.—3. Končan Jože 0,41 min
- 2.—3. Remic Matija 0,41 min
- 4. Kapus Aleksander 0,42 min

Deset najboljših v streljanju — samokres in vojaška puška skupaj

mesto	Priimek in ime	VOJ. PUŠKA SAMOKRES		SKUPAJ	
		krogi	zadetki	k.	z.
1.	Bojorovič Nada	42	5	33	75
2.	Ožura Borut	28	5	39	67
3.	Dolinar Vesna	39	5	27	66
4.	Uhan Jože	24	5	39	63
5.	Grintal Jurij	34	5	25	59
6.	Prelec Marjan	33	5	23	56
7.	Ogrinc Zvone	47	5	15	62
8.	Končan Jože	35	5	26	61
9.	Avsec Bojan	34	5	16	50
10.	Škafar Janez	36	5	11	47

(Nadaljevanje s strani 2)

V predpisanem roku

izpolnjevanju sistema razporejanja dohodka in čistega dohoka ter delitev sredstev za OD pa bo potrebno nekaterim temeljnim nalogah v OZD tudi v prihodnje še posvetiti posebno pozornost. Tako bo potrebno dosledno uveljavljati načelo soodvisnosti doseženega dohodka in sredstev za osebni dohodek in skupno porabo. V samoupravnih sporazumih o razporejanju čistega dohodka bo potrebno oblikovati in izpolniti osnove in merila, po katerih se bodo sredstva za OD razporejala v odvisnosti od prispevka, ki so ga dali delavci k povečanju produktivnosti dela in k ustvarjenemu dohodku.

Cilji in politika razporejanja čistega dohodka mora biti opredeljena v sprejetih samoupravnih in družbenih planih, s katerimi se opredeljuje tudi vsi tisti pogoji ustvarjanja dohodka, od katerih izpolnitve je odvisna delitev dohodka in čistega dohodka. Za uveljavitev razporejanja sredstev za OD v odvisnosti od doseženega dohodka in produktivnosti dela in njegovo nadaljnje izpopolnjevanje

v praksi je potrebno sprejeti nadaljnje usmeritve, ki bodo napotilo delavcem v OZD, hkrati pa usmeritev aktivnosti družbenopolitičnih organizacij.

Dograjevanje samoupravnega sporazumevanja, dejansko združevanje sredstev za razširjeno reprodukcijo in zagotavljanje sredstev za primer poslovanja z izgubo so vprašanja, ki jih bo na tem področju potrebno posebno pozorno reševati s ciljem poglobljanja in utrjevanja dohodkovnih povezav. **Prilagajanje organizacije in usklajevanje samoupravnih splošnih aktov z ZZZ je nenehen proces, ki se nadaljuje tudi po preteku z zakonom določene roka.** Vnaprej ostaja ustavna in zakonita pravica in dolžnost spreminjanja samoupravne organiziranosti in uveljavljanja novih družbeno-ekonomskih odnosov v skladu z razvojem dejavnosti, večjim obsegom poslovanja, tehnološkimi izboljšavami, spremembami materialnih in naravnih delovnih pogojev in drugimi objektivnimi razlogi ter potrebami.

»Poročevalec«

NASVETI VOZNIKOM MOTORNIM VOZIL

— Če ste se odločili za samomor, ne delajte tega z avtomobilom, je veliko starih in dobrih načinov, ki ne ogrožajo ostalih.

— Čuvajte se prehodov za pešce, so vozniki, ki jim je življenje presedlo, samo ne vedo še, čigavo.

— Kar ste v življenju zamudili, ne morete nadoknaditi z nepreračunljivo vožnjo.

— Ne prehitujte pametnejših od sebe. Prava tekmovalna disciplina se glasi: »Ne, kdo bo hitreje vozil, ampak kdo bo vozil dalj časa.

— Če še niste odplačali svojega vozila, mislite na svoje poroke in jih ne spravljajte v situacijo, da ne bodo vedeli, ali obžalujejo vas ali sebe.

— **NE POZABITE:** Mnogi nikoli več ne bi vozili prehitro, toda take prilike na žalost nimajo več.

Je že tako...

...da imamo v naši delovni organizaciji lastni časopis, preko katerega naj bi naše delavce obveščali o marsičem. Predvsem seveda o programih dela in razvoja TOZD, služb v DSSS, DO in SOZD. Nato tudi o uspehih in neuspehih realizacije prej omenjene vsebine.

Je pa tudi tako, da nimamo pravega odnosa do našega časopisa, saj o programih, razvoju, novitetah in drugem v našem poslovanju, o delu sindikata, mladine in ZK nič ne pišemo. Bolje povedano, nič ne pišete. Povejmo enkrat glasno in jasno, da je to čisto navadna indolenca, ki se odraža v izgovorih: »Jaz bi napisal marsikaj, vendar imam rad mir,« ali pa »Naj piše članek tisti, ki je oče ideje,« ali pa »Če pišemo o... kaj bodo rekli drugi,« itd. Ne gre torej zato, da niste sposobni pisati (oziroma v pisni obliki obveščati delavce), temveč ne upate si pisati. Mogoče zato, ker nimate pravih programov, mogoče zato, ker smatrate, da ni vse za vse (s takim odnosom izpadeš bolj vseveden),

mogoče zato, ker se vam zdi, da je popolnoma vseeno, ali npr. piše v našem ali dnevnem časopisu, da je naš kolektiv prispeval za potresno področje v črnogorskem primorju 80.284,90 dinarjev oziroma ekvivalent v treh prikolicah znamke Brako. No, pa če kot sem že dejal, ne pišemo o čem drugem, najbrž ni greh, če ne pišemo tudi o takih primerih. Saj imamo dovolj hodnikov.

Je že tako, da nihče ne reagira, ne delavski svet, ne osnovne organizacije ZK, ne sindikat, ne poslovodna struktura, ne posameznik, ne uredniški odbor, če časopis izide samo na štirih straneh. Reagiraj sem sam, ker sem prijavil OO ZK DSSS točko za dnevni red, in sicer: »Problematika Glasila«. Prav bi seveda bilo, da tudi drugi sprejmejo tako točko v dnevni red. Časopis je obvezni del našega samoupravljanja. Časopis lahko razlaga, lahko širi znanje, potrebno za dobro organizacijo, lahko vpliva na dobro počutje, če je za slabo vzrok neinformiranost in še in še.

S. Ž.

Naknadno prispelo:

TRENTKI S POHODA OB ŽICI OKUPIRANE LJUBLJANE

Dragičević Milan, Gaspari Drago, Vidrih Ignac in Bogdanovič Vlado

Kastelic Marina, Nuhanovič Anka, Reinhard Kristjan in Brezovnik Jana

Pogled na del kolone. V ospredju naši

Foto: Stiplošek S.

(Nadaljevanje s strani 3)

Še, še en krajcarček...

V naše akte smo zapisali, da se bo samoupravna delavska kontrola zavzemala za izvajanje statuta in drugih samoupravnih aktov, odgovorno ter družbeno smotno uporabo družbenih sredstev, uporabo načela delitve po delu itd.

Člani ZK smo se vedno in se bomo zavzemali za zakonitost, za uresničevanje socialističnih družbeno ekonomskih odnosov tudi pri planiranju, delitvi sredstev za osebne dohodke, razpolaganju z družbenimi sredstvi. Še zlasti smo prevzeli polno odgovornost pri planiranju na 11. kongresu ZKJ. Prav tam je tov. Tito poudaril, »da se vloga sindikata, ko govorimo o bistvenih vprašanjih samo-

upravno združenega dela, ne sme omejevat na opredeljevanje do predlaganih rešitev, temveč si mora sindikat izoblikovati svoja stališča in aktivno sodelovati.« Tudi mladina se je ob ustanovitvi OO ZSMS v AT obvezala aktivno sodelovati pri uresničevanju ZZZ in naših samoupravnih aktov.

NEKATERI NE VESTE

Zavod za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku je pred meseci zaprosil našo delovno organizacijo za denarno pomoč za ekskurzijo po domovini. Delavski svet DO je na svoji seji 19. 4. 1979 s tem v zvezi sprejel sklep, da se imenovane mu zavodu nakaže znesek 10.000 dinarjev.

Te dni pa smo od učencev zavoda prejeli zahvalo in pozdrave z izleta, in sicer iz narodnega parka Krka pri Šibeniku.

OBJAVA

Skupna disciplinska komisija Avtotehne je spoznala za odgovornega Slavka Škeca, kurirja, da je storil dve hudi kršitvi delovne dolžnosti po členu 12 točka 8 in točka 30 Samoupravnega sporazuma o odgovornosti delavcem s tem:

1. da je dne 28. 2. 1979 prinesel v pisarno konsignacije Fiat na Celovško c. 288 pošto in med njo tudi kuverto z vsebino 2.500 din, to je OD za Zlatka Klopčiča in vse skupaj pustil na mizi, ne da bi kdo kot prejemnik potrdil prejem s podpisom. Posledica je bila, da je kuverta z gotovino izginila in je upravičenec ni dobil.

2. da je navzlic ustnem in pismenemu opozorilu o prepovedi parkiranja lastnega osebnega vozila na parkirnem prostoru Avtotehne (v kleti zgradbe na Titovi c. 36), skoraj dnevno parkiral svoje vozilo na tem mestu, zlasti pa 24. 3. 1978, 12. in 18. 4., 29. 9., 25. 10., 27. 10. in 2. 11. 1978.

Za ti dve hudi kršitvi delovne dolžnosti mu je skupna disciplinska komisija izrekla disciplinski ukrep javni opomin.

pravna služba
dipl. iur. D. Makarovič

Skrajni čas je že, da pridemo od besed k dejanjem. To terja od nas družba, to terja od nas čas, če ne želimo, da bi nas prehitel ali celo povozil. Danes imamo še krajcarček, napnimo vse sile, da bomo imeli jutri dva, odločimo se, zakaj ju bomo porabili in uspeli bomo.

CVETKA PERSAK,
dipl. oec.MATIJA HOČEVAR,
dipl. oec.

ZAHVALA

Tovarišem sodelavcem se iskreno zahvaljujem za izkazano sožalje, cvetje in materialno pomoč ob smrti mojega očeta.

ANTON ČUK

ŠIMIJ — OHRID 1979

Najuspešnejši doslej

Na športno rekreativnih terenih »Biljanini izvori« je potekala imponantna otvoritev 14. športnih iger avtoindustrije Jugoslavije, ki so bile tokrat v organizaciji Temeljne organizacije Zavodov Crvena zastava, tovarne Heroj Toza Dragović iz Ohrida. Na letošnjih igrah, ki so potekale po terenih in v objektih ob prelepem Ohridskem jezeru in v samem starem mestu Ohrida, je sodelovalo 22 organizacij združenega dela s preko 1200 predstavnikov — športnikov.

Tekmovanje je potekalo v naprej določenih 9 disciplinah v moški in 3 disciplinah v ženski konkurenci. V tridnevni borbi so bili doseženi dobri rezultati, za Avto Tehno najboljši do sedaj in tako na športnem področju kot tudi na področju prijateljstva.

V končnem plasmaju smo glede na lansko uvrstitev napredovali za 3 mesta in pri tem pustili za seboj firme kot TAS Vogošča, UTVA Pančevo, Slovenija avto, Avto-commerce itd., medtem ko smo v ženski konkurenci v skupnem plasmaju zasedli celo 1. mesto.

V malem nogometu nas je zopet potolkel tradicionalno neugoden žreb, saj smo se morali tokrat že tretjič srečati v prvem kolu s kasnejšim finalistom. Letos je bila ekipa Avtomontaže, s katero smo gladko izgubili, vendar smo se zaradi izrednih iger Avtomontaže v nadaljnjem tekmovalju vseeno uvrstili bolje kot lani.

V košarki je »tehnika« naše ekipe A. Plevčak pripeljal v Ohrid ekipo, ki bi bila zmožna zmagati tudi v finalnem obračunu. V velikem slogu so dobili prvo tekmo, potem pa so potovanja, nepretrpana noč, dopoldanska otvoritev in opoldanska prva tekma v veliki vročini naredili svoje in fantje so se v popoldanski drugi tekmi, posebno pa še v drugem polčasu (prvega so odločili v svojo korist) komaj premikali po igrišču in v zadnjih minutah izgubili tekmo, s tem pa verjetno tudi vsaj drugo mesto na koncu.

Namizni tenis nam je prinesel prvo uvrstitev v finale med moškimi, to pa je bilo glede na kvaliteto vseh nastopajočih realno tudi največ, kar smo lahko od naših namiznotenisačev pričakovali. Vseeno so zadali dosti muk v finalnih obračunih, posebno še ekipi Zavodov Crvene Zastave, s katero bi z malo sreče lahko tudi dobili. Tako pa so za las zgrešili 3. mesto in prvi pokal med moškimi.

Zato pa so bile ženske v namiznem tenisu zopet odlične in osvojile so 2. mesto in seveda pokal in medalje. Strelci nas tudi v Ohridu niso s predzadnjim mestom razveselili, pa tudi z rezultatom ne, tako da bi kazalo ob nespremenjeni kvaliteti te ekipe razmisliti o njihovi udeležbi na prihodnji ŠIMIJ.

Cisto v drugačni luči so se pokazale strelke in kljub

Na zmagovalnem odru Marija Paulin, najzaslužnejša za srebro namiznoteniske ekipe

slabši opremljenosti (puške) od drugih ekip dosegle tretje mesto ter izboljšale rezultat za celih 34 krogov glede na lanski dosežek. Vsekakor se jim pozna letoletno delo v strelski družini.

V šahu smo zaradi na papirju slabše ekipe kot lani pričakovali slabši rezultat. Toda fantje so nas nekoliko presenetili in se plasirali celo za eno mesto višje.

Kegljanje je šport, ki ima v Avto Tehni tradicijo, kljub temu pa ne pridobiva toliko na kvaliteti, da bi bili naši kegljači sposobni za kaj več kot za solidno uvrstitev. Posebno se je to odrazilo letos, ko sta imela oba naša najboljša kegljača »slab dan« in ko so morali ostali »slabši« nadoknaditi zamujeno.

To pa se ni zgodilo pri ženskah, ki so z združenimi močmi osvojile odlično 3. mesto, Stana Stiploškova-Cica pa še srebreno medaljo med posameznicami.

Po pregledu vseh doseženih rezultatov naših ekip lahko ugotovimo, da so naše ženske v namiznem tenisu, kljub odličnemu 2. mestu (najboljšem nasplohu) edina ekipa, ki se je uvrstila slabše kot lani, vse druge pa

Marija Virant na zmagovalnem odru z bronasto medaljo ekipe kegljačic

boljše. To pa je uspeh, ki poleg ostalih vzrokov take udeležbe tudi v veliki meri opravičuje sorazmerno visoke stroške potovanja našega zastopstva na Ohrid.

Namen je dosežen tudi glede nadaljnje športne aktivnosti v Avto Tehni, saj vse ekipe delujejo naprej, vključujejo medse nove člane in za prihodnje leto obljublajo še boljše rezultate na ŠIMIJ '80 v Novem mestu.

rd

Rezultati:

Moški — končna uvrstitev:

1. Zavodi Crvena zastava
2. Tomos Koper
3. IMR Beograd
14. AVTOTEHNA LJUBLJANA

Ženske — končna uvrstitev

1. AVTOTEHNA LJUBLJANA
2. Donit Medvode
3. Toza Dragović Ohrid

Uvrstitve v posameznih panogah:

Nogomet

1. IMR
2. Fabrika vagona
3. Toza Dragović
14. Avto Tehna

Košarka

1. ZCZ
2. Avto-commerce
3. Tomos
6. Avto Tehna

Namizni tenis — moški

1. IMR
2. ZCZ
3. Toza Dragović
4. Avto Tehna

Namizni tenis — ženske

1. Slovenija avto
2. Avto Tehna
3. Donit

Streljanje — moški

1. Toza Dragović
2. ZCZ
3. Tomos
19. Avto Tehna

Streljanje — ženske

1. Toza Dragović
2. Tomos
3. Avto Tehna

Šah

1. ZCZ
2. Utva
3. Fabrika vagona
9. Avto Tehna

Kegljanje — moški

1. FAS
2. Donit
3. Avtomontaža
14. Avto Tehna

Kegljanje — ženske

1. Tomos
2. Donit
3. Avto Tehna

Kegljanje ženske — posamezno

1. Desa Ropotar Tomos
2. Stiplošek Cica Avto Tehna
3. Ana Košenina Donit

Jože Končan sprejema plaketo za udeležbo na ŠIMIJ-adi

Sad letoletnega dela pri strelkah pod vodstvom Fride Košak (na sliki prva z desne) je tretje mesto

»Forhand« Marije Paulin. Navijači so neupravičeno zaskrbljeni, med njimi Okretič in Žugelj

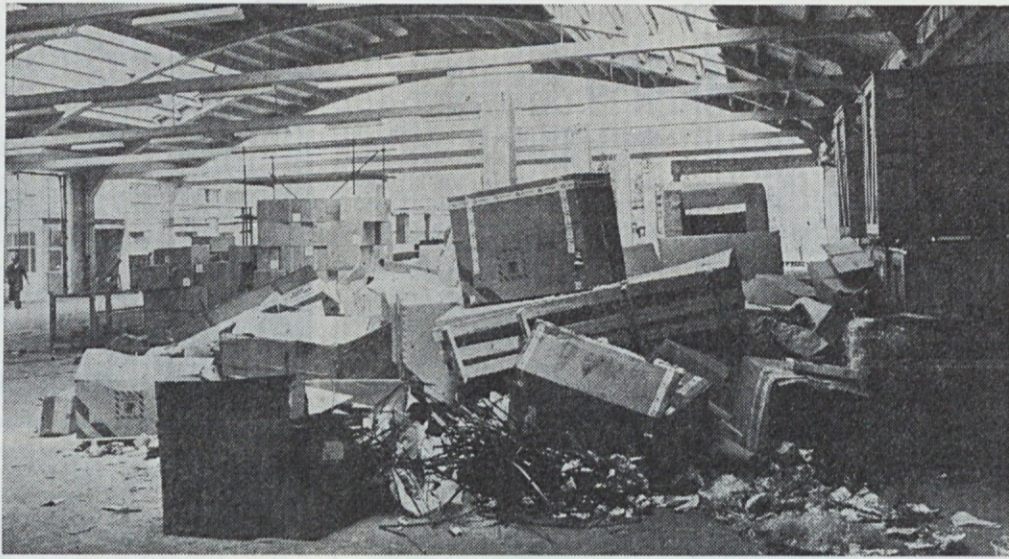

J. Červin, M. Paulović (Bg), M. Bogosavljević in T. Jeretina. Na koncu mize »kibic« R. Bregar

Za borbenost, ki se odraža na licu M. Lončarja (Split), V. Murka in B. Avsenika, so košarkarji bili nagrajeni s šestim mestom

vse foto: R. Dobriša

DSSS Prišli:
 1. 5. 1979 PETERLIN Marko
 21. 5. 1979 JONOVIC
 Javorka
Odšli:
 5. 5. 1979 SMOLEJ-MAZO-
 VEC Bogomira —
 sporazumno
 28. 5. 1979 HODIĆ Zulfa —
 sporazumno
**TOZD NOTRANJA
 TRGOVINA**
Prišli:
 3. 5. 1979 URAN Mario
TOZD ZASTOPSTVA
Prišli:
 1. 5. 1979 CORICELLI Mira
Odšli:
 1. 5. 1979 AHLIN Andreja —
 sporazumno
 15. 5. 1979 — MALOVRH
 Jože — sporazumno
TOZD SERVISI Odšli:
 12. 5. 1979 PIRC Lado —
 služenje kadr. roka
 15. 5. 1979 IVANUŠA Matej
 — sporazumno
 15. 5. 1979 OMAHEN Milan —
 sporazumno
 21. 5. 1979 PEČNIK Ivan —
 sporazumno

NAMESTO UGANKE

Slike ne predstavljamo nitj v zvezi z novo halo (ali prostor že lahko koristimo, ali ne), nitj v zvezi z znano parolo: »Pazite na red in snago«, temveč po tretjem vprašanju. Ne tako daleč nazaj smo (v konsignacijskih skladiščih) embalažo, ki nam jo je dobavitelj zaračunal, sortirali in shranjevali. V danem trenutku pa smo jo uporabili in zaračunali končnemu koristniku. Iz predstavljene fotografije, posnete v maju 1979., pa lahko zaključimo, da omenjene logike ne spoštujemo več. Verjetno zato, ker se na vseh nivojih pogovarjamo vedno o milijonih, za dinarčke pa izgublamo smisel. Čeprav je pravilno ravnanje z embalažo tudi prispevek za zniževanje stroškov ali izkoriščanje notranjih rezerv. Prepričani smo, da se v primerih, kot ga prikazuje naša slika, ne moremo držati srbskega rekla: »Lova do krova — a krov nizak«.

Pa še tole: Če je res, pa menda je, imamo v analitskih ocenah točno opredeljeno, zakaj delavec na vodstvenem mestu tudi dobi toliko in toliko točk.

HOROSKOP

od 22. 6. do 23. 7.

Za ženske:

V tem času se boš izvlekla iz dinarske zadrege. Ljubezenska situacija, ki je na začetku, se bo razcvetela v poletju. Takrat te prevzame novost v sorodstvu. Tudi povabila za potovanje ne boš zavrgla. Prijateljice te navdušijo za jesensko udeleževanje, ki koristi. Od lepše strani ti bo prikazal svet olikan tovariš, ki bo tudi malo poskušal. Vedi, da ne boš našla moškega, ki te bo zadovoljil.

Za moške:

Počasno in stanovitno napredovanje. Ohranil boš sposobnost preudarnosti, kar te bo privedlo še med vodilne. Ob polni luni in ob vodi boš muholovec za ženske. Nič posebnega v tvojem domu, več pa na počitnicah, kjer boš družabnik in mecen. Če si poročen, se ti napoveduje hči, če si samski pa beseda, ki te bo pripeljala do poroke. Povečal se ti bo devizni račun.

REKLI SO:

C. DARROW — Prvo polovico življenja nam pokvarijo starši, drugo otroci.

J. GIONO — Molčeci niso vedno tudi modri, nekatere zaklenjene skrinje so prazne.

A. ASTOUX — Vihar se ne poleže, če razbije mo barometer.

K. ČAPEK — Zamislite si tihoto, ki bi nastala, ko bi ljudje govorili samo tisto, kar res vedo.

TEGA NISTE VEDELI:

Najstarejše ceste na svetu so bile tiste, ki so jih izdelali Egipčani in Babilonci. V stari Grčiji so gradili ceste največkrat k svetiščem. V rimskem cesarstvu je vodilo iz Rima 23 cest do najbolj oddaljenih delov imperija. Ob teh cestah so stali miljniki, ki so označevali oddaljenost od Rima. Z rimskim cesarstvom je propadlo tudi visoko razvito cestno omrežje. To se pri nas pozna še danes. V drugih delih Evrope je stare rimske ceste popravljali in gradil že Karol Veliki. Pri nas smo samo malo v zamudi.

		HUDI DUŠEVNI PRETRESI	VADE- NJE TRE- LNING	OKOLNJE OKRO- ŽJE	OPISO- VANJE	OBALA- NABRE- ŽJE	OČE
		PANO- GA PO- KLICNE- CA UDEJ- STVOVA- NJA					
		DRHTE- NJE					
		MODNA PRIRE- DITEV					
		KAZAL- NI ZAI- MEK				LJUDSKI GLAS- BENIK	NEVAR- NA PA- DAVINA
UMETNA OBLAGA ZA TLA	VELIKA LUKA V LI- BIJI	REBR- NA MRENA	NEKDA- NJA SPAN- KOLO- NIJA PRI MAROKU	NEMSKO IME ZA REKO ZILJO	OSJE GNEZDO PTIC SEVER- MORIJ	GREGOR STRNISA PISATE- LJIČA MALEN- SEK	
VRSTA STO- NOGE					IRIDIJ RASTLI- NA "MA- TERINA DUŠICA"	GLAS- BENI NACIJ INDUSTRI- RASTLI- NA	
TV SPORT- NI NA POVE- DOVALEC (MITO)					ITAL- IGRALKA VALLI		
MANJSE SIOTE CE VODE					NAMERA ČESKO Z. IME		
POMLA- DANSKI MESEC				SPAN- BEZEG VILKO NOVAK			
INSTINKT NAGON			PRISLOV KRAJA	KMEČKO ORODJE GOETHE JEVA MATI		... BAH- DUR ZASTRI	DEL- DNE- VA LOŠCI- LO DESNI PRITOK SAVE IZ BOSNE
NATA- KANJE TEKOČI- NE V POSODO					ANGL- POPEV- KARIČA KAREL VILHAR		
NEKDA- VSA ŽENSKA SRED, SOLA				KRAJ PRI KOPRU			
TELE- SNI POLO- ŽAR JOGI				SARA ROPO- TIJA			